

Handläggare
Jonna Lidström

YTTRANDE

Dnr: M2018/01630/Nm

Miljö- och energidepartementet

2018-10-25

Remissvar betänkandet ”Vägar till hållbara vattentjänster”

Region Västerbotten har av Miljö- och energidepartementet bjudits in att svara på betänkandet *Vägar till hållbara vattentjänster*. Remissvar ska vara Miljö- och energidepartementet tillhanda senast den 31 oktober 2018.

Region Västerbotten har samordnat sitt svar med kommunerna i Västerbottens län, varför stort fokus ligger på konsekvenser för kommunerna. Region Västerbotten önskar lämna följande synpunkter:

- Det övergripande syftet med förslagen är positiva samtidigt som små och/eller glesbebyggda kommuners perspektiv och problematik i många avseenden saknas.
- Det är positivt att Havs- och vattenmyndigheten ska utses till tillsynsvägläddande myndighet för länsstyrelserna.
- Införandet av ett nytt stycke i 6 § vattentjänstlagen för att få kommunerna att lägga ett större fokus på att bedöma behovet av vattentjänster skulle vara positivt i och med att ett tydligare ansvar då läggs på kommunerna om utredning och behov innan allmänna VA-anläggningar dras fram.
- Förslaget om att införa ett krav på kommunerna för att se till att det finns en långsiktig plan för försörjning av vattentjänster är bra. Kommunernas arbete med VA kan därmed bli mer strategiskt och långsiktigt. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att det i många kommuner finns byar och samhällen med en utflyttningsproblematik. Dessa områden behöver också hanteras strategiskt och kommunerna behöver få stöd i hur de kan/ska hantera dem.
- Förslaget om att införa ett etappmål i miljömålssystemet om ökad åtgärdstakt av små, icke dugliga, avlopp riskerar att innebära problem även om syftet är bra:
 - Förutsättningarna ser inte lika ut i hela Sverige. Vissa kommuner har inte de resurser eller möjligheter som krävs för att öka åtgärdstakten. Om kraven på kommunerna ökar behövs ökad finansiering. Region Västerbotten efterfrågar därför nationella medel till hjälp för mindre/glesbebyggda kommuner.

- I områden där övergödning är ett problem vore en ökad åtgärdstakt bra. Däremot skulle inte samma åtgärdstakt vara motiverad i områden där problematiken kring övergödning i stort saknas. I många kommuner finns byar och områden där det inte går att påvisa någon negativ påverkan från enskilda avloppsanläggningar och/eller där råder utflyttning. För kommunerna kommer det vara svårt att prioritera en ökad åtgärdstakt i dessa områden. Förslagsvis skulle någon form av prioritering kunna göras för att lyfta fram de områden där problematiken är stor och där en ökad åtgärdstakt är viktig. En sådan prioritering skulle Länsstyrelsen i respektive län kunna vara ansvariga för.
- I många små kommuner finns kommunala avloppsanläggningar som inte håller måtten, där det inte heller finns tillräckligt med resurser för att åtgärda problemen på kort sikt. Om inte kommunerna själva kan föregå med gott exempel kan det bli svårt att motivera en ökad åtgärdstakt på små avlopp.
- Om åtgärdstakten ska öka kommer efterfrågan på de entreprenörer som ska utföra åtgärder och nyanläggningar också att öka. För att minska risken för felaktigt anlagda anläggningar skulle det behövas någon form av certifiering av entreprenörerna. Vidare bör inte fastighetsägare själva få anlägga avlopp. Istället bör krav på certifierad entreprenör ställas.
- I områden som är glesbefolkade och/eller där fastighetsvärdena är låga är det viktigt att det finns åtgärder som är ekonomiskt genomförbara. Region Västerbotten vill därför poängtera vikten av att ta fram nya tekniska lösningar som både är miljömässigt hållbara och ekonomiskt försvarbara.
- Angående förslaget om att införa ett krav på avloppsdeklaration för små avloppsanläggningar finns flera synpunkter:
 - För kommunerna skulle det administrativa arbetet på miljökontoren öka, både kring miljöstraffavgifterna och den handläggning som kommer av åtgärder på befintliga avlopp och anläggning av nya avlopp. Alla kommuner kommer inte ha tid och resurser för detta. Region Västerbotten vill återigen poängtera att nationella medel till hjälp för mindre/glesbebyggda kommuner kommer att behövas.
 - Inga pengar från miljöstraffavgifterna går till kommunerna. Denna pengapott skulle istället kunna finnas för fastighetsägarna att söka bidrag från och på så sätt motivera dem att själva förbättra sina avlopp.
 - Slamtömningsföretagen gör redan idag en typ av deklaration när de åker ut och tömmer brunnarna. De rapporterar tillbaka till kommunen om de uppmärksammar problem i samband med tömning. Att utveckla denna återrapportering vore mer fördelaktigt än att införa ett nytt system för att identifiera undermåliga avlopp.
 - Det framgår inte vilket tidsperspektiv förslaget har.
- Vid en centraliserad avloppsrådgivning blir det viktigt att säkerställa att fastighetsägare får samma information oavsett till vem de vänder sig. Vidare kan det ibland finnas behov av att ge anpassad rådgivning till en specifik fastighet, och då kan besök på plats vara nödvändiga.
- Att förtydliga reglerna som kommunens tillsyn av små avlopp utgår från är bra.

- Nya e-tjänster och IT-lösningar kan vara värdefullt för kommunerna förutsatt att deras digitalisering i stort har kommit tillräckligt långt för att dessa stöd ska kunna användas samt att de ärendehanteringssystem som används är anpassade.
- Förslaget om införandet av ett etappmål om att fler kommuner ska ha kretsloppssystem är bra, framför allt är det positivt om kommunerna kan få hjälp med finansieringen till utveckling av dessa. I vissa inlandskommuner finns problem kring hur slammet ska hanteras när det inte finns tillräckligt med stora arealer där det kan spridas ut. För de kommuner som idag har begränsade möjligheter att ta hand om avloppsslammet är det svårt att ställa krav om kretsloppsanpassade avloppssystem.
- Det är positivt om kommunerna får stöd med i hur de ska hantera skyfall.

Region Västerbotten